

Οι δράσεις του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων
από το Β΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων (25-26/11/2016) έως και σήμερα.

Βασίλειος Δ. Τζέρπος, Δρ.Θ.

Σεβασμιώτατοι,
Σεβαστοί πατέρες,
Κυρίες και Κύριοι,

Στην παρούσα εισήγηση, όπως εύκολα προκύπτει και από τον τίτλο της, θα επιχειρήσουμε μία σύντομη παρουσίαση των δράσεων του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων (Θρησκευτικού Τουρισμού) της Εκκλησίας της Ελλάδος μετά το πέρας του Β΄ Πανελληνίου Συνεδρίου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων στην Λεπτοκαρυά Πιερίας στις 25-26 Νοεμβρίου 2016, έως και σήμερα.

Οι δράσεις αυτές μπορούμε να πούμε ότι εντάσσονται σε τέσσερις (4) βασικές κατευθύνσεις-άξονες: α) τη συμμετοχή του Συν. Γραφείου σε Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού, β) τη συμμετοχή του σε διεθνείς συναντήσεις και συνεργασίες, γ) τη συμμετοχή του σε Ημερίδες και Συνέδρια τουριστικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα και το εξωτερικό, και δ) στη συνεργασία του με κρατικούς και κοινοβουλευτικούς φορείς εντός Ελλάδος.

α) Σε ό,τι αφορά στην πρώτη κατηγορία δράσεων, τη συμμετοχή δηλαδή του Συν. Γραφείου σε Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού, κατά τα έτη 2017 και 2018 το Συν. Γραφείο επικεντρώθηκε και συμμετείχε στις Διεθνείς Εκθέσεις ΜΙΤΤ 2017 και 2018 στη Μόσχα της Ρωσίας και UITT 2017 και 2018 στο Κίεβο της Ουκρανίας.

Πιο συγκεκριμένα, η συμμετοχή του Συνοδικού Γραφείου στην Διεθνή Έκθεση Τουρισμού ΜΙΤΤ της Μόσχας κατά τα έτη αυτά αποτελεί συνέχεια μιας ήδη από 7ετίας ειδικά στοχευμένης δράσης του σε συνεργασία με τον ΕΟΤ στο πλαίσιο του συναφθέντος μεταξύ της Εκκλησίας της Ελλάδος και του Υπουργείου Τουρισμού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας, καθώς η Ρωσία, ως ομόδοξη χώρα, αποτελεί χώρα προέλευσης ιδιαίτερος μεγάλου αριθμού προσκυνητών. Το έτος 2017 στην εν λόγω Έκθεση το Συνοδικό Γραφείο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων εκπροσωπήθηκε από τον Γραμματέα του, Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο, και το μέλος αυτού κ. Χρήστο Πετρέα, ενώ το 2018 από τον Πρόεδρό του, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δωδώνης κ. Χρυσόστομο, και τον Γραμματέα του Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο. Όπως και τις προηγούμενες χρονιές, έτσι και κατά τα έτη αυτά η Εκκλησία της Ελλάδος φιλοξενήθηκε σε ειδικό σταντ στο κεντρικό περίπτερο του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού μαζί με τους υπόλοιπους Έλληνες συνεκθέτες και διέθεσε επικαιροποιημένο κάθε χρονιά ξενόγλωσσο (κυρίως στα ρωσικά, και κατά δεύτερο λόγο στα αγγλικά και άλλες από τις κύριες ευρωπαϊκές γλώσσες) έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό Ιερών Μονών και Προσκυνημάτων των Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η Διεθνής Έκθεση ΜΙΤΤ αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού παγκοσμίως, που συγκεντρώνει το ενδιαφέρον τόσο επαγγελματιών του Τουρισμού, όσο και του ρωσικού κοινού. Αμφότεροι δε πάντοτε εκδηλώνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το υλικό που διαθέτει η Εκκλησία της Ελλάδος στον χώρο της, και μάλιστα πολλοί από αυτούς φαίνεται ότι μας αναμένουν κάθε χρόνο για την επικαιροποίηση της ενημέρωσής τους.

Εξυπακούεται ότι η συμμετοχή του Συν. Γραφείου στην Έκθεση αυτή δεν περιορίζεται μόνο στην παρουσία και διάθεση υλικού στον χώρο της Έκθεσης, αλλά επεκτείνεται σε μια σειρά από σημαντικές συναντήσεις, επικοινωνία και συνεννόηση, όπως π.χ. με τις διπλωματικές αρχές της Ελλάδας στην Ρωσία για θέματα κοινού ενδιαφέροντος, με τον επί χρόνια Διευθυντή του Γραφείου ΕΟΤ Ρωσίας και Χωρών ΚΑΚ και καλό φίλο πλέον κ. Πολύκαρπο Ευσταθίου και τους συνεργάτες του, καθώς επίσης και με εκπροσώπους τουριστικών και εκπαιδευτικών φορέων της Ρωσίας. Αναμφίβολα στις επαφές και συναντήσεις αυτές συμπεριλαμβάνονται και οι συναντήσεις με εκκλησιαστικούς φορείς, όπως τους εκάστοτε επικεφαλής της αντίστοιχης Υπηρεσίας Προσκυνηματικού Τουρισμού της Εκκλησίας της Ρωσίας, ακόμα δε και τον ίδιο τον Αγιώτατο Πατριάρχη Μόσχας και πασών των Ρωσιών κ. Κύριλλο.

Προϊόντος του χρόνου και μετά από ήδη 7 χρόνια συνεχούς συμμετοχής και εκπροσωπήσεως της Εκκλησίας της Ελλάδος στις Εκθέσεις Τουρισμού στη Μόσχα, το 2017 θεωρήθηκε σκόπιμο, κατόπιν συνεννοήσεως και με το Υπουργείο Τουρισμού και τον ΕΟΤ (μία προσπάθεια που αξίζει να αναφερθεί ότι ξεκίνησε πολύ νωρίτερα, με τη συμμετοχή του Συν. Γραφείου στην Επιτροπή Ανάπτυξης του Θρησκ. Τουρισμού με την Ουκρανία τον Αύγουστο του 2016), η παρουσία του Συνοδικού Γραφείου και σε μία ακόμη μεγάλη Έκθεση Τουρισμού της περιοχής, εκείνη της UIIT στο Κίεβο της Ουκρανίας, δεδομένου ότι τα τελευταία χρόνια είχε παρατηρηθεί ένα πολύ αυξημένο ενδιαφέρον των Ουκρανών για τα θρησκευτικά μνημεία και προσκυνήματα της χώρας μας. Το μεν 2017 η Αντιπροσωπεία του Συνοδικού Γραφείου που μετέβη στο Κίεβο αποτελείτο από τον Γραμματέα του, Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο, και τον υποφαινόμενο, ενώ το 2018 από τον Πρόεδρό του, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δωδώνης κ. Χρυσόστομο, και τον Γραμματέα του Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο.

Όπως και στη Μόσχα, έτσι και στο Κίεβο το Συνοδικό Γραφείο διέθεσε έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό Ιερών Μονών και Προσκυνημάτων των Ιερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος σε ειδικό χώρο εντός του κεντρικού περιπτέρου του ΕΟΤ, ενώ είχε τη δυνατότητα συνάντησης και συνεργασίας με τις εκεί διπλωματικές αρχές της Ελλάδας, με τουριστικούς και εκπαιδευτικούς φορείς της Ουκρανίας, καθώς επίσης και με τις τοπικές εκκλησιαστικές αρχές.

β) Ως προς τον δεύτερο άξονα δράσεων του Συνοδικού Γραφείου, αυτόν δηλ. των διεθνών συναντήσεων και συνεργασιών, το Συνοδικό Γραφείο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων κατά την περίοδο αυτή έχει να παρουσιάσει ένα πολυδιάστατο έργο. Ήδη τον Φεβρουάριο του 2017 Αντιπροσωπεία του Συνοδικού Γραφείου αποτελούμενη από τον Πρόεδρό του, τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δωδώνης κ. Χρυσόστομο, τον Γραμματέα του, Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη Σπυρίδωνα Κατραμάδο και το Μέλος του, κ. Γεώργιο Κούρτη, Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ε.τ., μετέβησαν στα Ιεροσόλυμα και είχαν συνάντηση με αντιπροσωπεία του Υπουργείου Τουρισμού του Κράτους του Ισραήλ αποτελούμενη από την Διευθύντρια Τουριστικών Υπηρεσιών και Ανάπτυξης Τουρισμού κ. Elana DRORI και την Διευθύντρια του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων του Υπουργείου Τουρισμού του Ισραήλ κ. Hagit RINGEL για θέματα που άπτονται των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων και ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Έλληνες προσκυνητές στους Αγίους Τόπους. Αξίζει να αναφερθεί ότι η συνάντηση αυτή ήταν η τρίτη κατά σειρά συνάντηση Μελών του Συνοδικού Γραφείου με αξιωματούχους του Υπουργείου Τουρισμού του Κράτους Ισραήλ και αποτελεί συνέχεια των προγενεστέρων αυτών συναντήσεων (Μάρτιος και Δεκέμβριος 2015).

Τον Μάιο της τρέχουσας χρονιάς (1-3/5) ο Γραμματέας του Συνοδικού Γραφείου Πανοσιολογιώτατος Αρχιμ. Σπυρίδων Κατραμάδος μετέβη στη Βηρυττό, στον Λίβανο, όπου συμμετείχε μαζί με τον Γεν. Γραμματέα του Ε.Ο.Τ. κ. Κων. Τσέγα και συνεργάτες του στις

εκδηλώσεις και εργασίες διήμερου τουριστικού FORUM προς όλους τους Ταξιδιωτικούς Πράκτορες και Γραφεία Τουρισμού του Λιβάνου με σκοπό την προσέλκυση επισκεπτών από τον Λίβανο στην Πατρίδα μας. Παράλληλα, ο π. Σπυρίδων είχε την ευκαιρία να παρουσιάσει στην κεντρική ιερατική σύναξη των ενοριών της Βηρυττού το έργο του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος, να μιλήσει εκτενώς για τα Ι. Μνημεία, τα Ι. Προσκυνήματα, τις διαδρομές και τις Ι. Μονές της χώρας μας και να προσφέρει ικανό αριθμό CDs προς τους παρισταμένους, καθώς και άλλο οπτικοακουστικό υλικό στην αγγλική γλώσσα. Συμμετείχε επίσης ως προσκεκλημένος σε ωριαία εκπομπή μεγάλου τηλεοπτικού σταθμού που σχετίζεται με την Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία ενημερώνοντας και παρουσιάζοντας την ιστορία και το έργο του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος για την ανάδειξη και την προβολή των ιερών Προσκυνημάτων της Πατρίδας μας, καθώς και την προσκυνηματική διαδρομή των Βημάτων του Απ. Παύλου στην Ελλάδα κ.λπ., ενώ πέρα από τις συναντήσεις με παράγοντες του Τουρισμού και επιχειρηματίες του χώρου, επισκέφθηκε την Ι. Μονή της Παναγίας στο Μπαλαμάντ, την Θεολογική Σχολή και το Πανεπιστήμιο του Πατριαρχείου Αντιοχείας που φιλοξενούνται στους χώρους της και είχε ενημερωτικές συναντήσεις με πρόσωπα και παράγοντες της Ι. Μονής.

Σε συνέχεια του ταξιδιού αυτού, τον περασμένο Ιούνιο (14/6) Αντιπροσωπεία του Συνοδικού Γραφείου αποτελούμενη από τον Πρόεδρό του, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δωδώνης κ. Χρυσόστομο, και τον Γραμματέα του, Πανοσιολογιώτατο Αρχιμ. κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο, συναντήθηκε με την Πρέσβη του Λιβάνου στην Αθήνα κ. Dona Barakat, όπου και αποφασίστηκε η πραγματοποίηση μιας σειράς κοινών στοχευμένων τουριστικών δράσεων.

γ) Ο τρίτος άξονας δράσεων του Συνοδικού Γραφείου κατά την περίοδο αυτή σχετίζεται με τη συμμετοχή του σε Ημερίδες και Συνέδρια τουριστικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Η πρώτη τέτοιου είδους δράση κατά την περίοδο αυτή είναι η για πρώτη φορά συμμετοχή του Συν. Γραφείου, ως Εκπροσώπου της Εκκλησίας της Ελλάδος, στο Διεθνές Συνέδριο Τουρισμού SITCON 2017 στο Βελιγράδι, στη Σερβία, το οποίο είχε ως γενικό θέμα του: «Θρησκευτικός Τουρισμός και η Σύγχρονη Τουριστική Αγορά». Στο Συνέδριο αυτό το Συνοδικό Γραφείο εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρό του, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δωδώνης κ. Χρυσόστομο, τον Γραμματέα του, Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο, και τον κ. Χρήστο Πετρέα, Μέλος του, οι οποίοι μάλιστα συμμετείχαν και με δικές τους εισηγήσεις.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Συνέδριο αυτό συνδιοργανώθηκε από την Ορθόδοξη Εκκλησία της Σερβίας και το Πανεπιστήμιο SINGIDUNUM, συμμετείχαν δε σε αυτό και ομίλησαν ο Πατριάρχης Σερβίας κ. Ειρηναίος, ο οποίος και κήρυξε την έναρξη των εργασιών, ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης της Σερβίας και ο Υπουργός Εμπορίου και Τουρισμού, εκπρόσωποι της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, της Εβραϊκής και της Μουσουλμανικής Κοινότητας της Σερβίας, ο Πρόεδρος, ο Πρύτανης και πολλοί καθηγητές και συγκλητικοί του Πανεπιστημίου, ενώ οι προσκεκλημένοι ομιλητές προέρχονταν και από τις γειτονικές χώρες των Βαλκανίων.

Η δεύτερη αντίστοιχη δράση του Συνοδικού Γραφείου είναι η συμμετοχή του σε Ημερίδα με θέμα «Τα Βήματα του Αποστόλου Παύλου», η οποία έλαβε χώρα στο Βυζαντινό Μουσείο της Θεσσαλονίκης τον Νοέμβριο του 2017 (12/11). Στην ημερίδα αυτή, η οποία διοργανώθηκε από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης και τις Περιφέρειες Ανατολικής και Δυτικής Μακεδονίας, και στην οποία συμμετείχαν περισσότεροι από 200 συνέδρους που ασχολούνται με την προβολή και ανάδειξη των Βημάτων του Αποστόλου Παύλου στην Ελλάδα. Στην Ημερίδα αυτή το Συνοδικό Γραφείο εκπροσωπήθηκε από τον Γραμματέα του, π. Σπυρίδωνα Κατραμάδο, ο οποίος

στην ομιλία του αναφέρθηκε στις πρόσφατες δράσεις του Συνοδικού Γραφείου, και τον κ. Χρήστο Πετρέα, μέλος του Συν. Γραφείου, ο οποίος μίλησε με θέμα: «Θεματική προσέγγιση της ανάπτυξης του Προσκυνηματικού Τουρισμού: «Το παράδειγμα των Βημάτων του Απ. Παύλου στην Κεντρική Μακεδονία».

Άλλες αντίστοιχες δράσεις του Συνοδικού Γραφείου είναι η ενημέρωση-παρουσίαση του έργου του από τον Γραμματέα του π. Σπυρίδωνα Κατραμάδο στο Τμήμα Επιμόρφωσης Νέων Κληρικών και Υποψηφίων Κληρικών της Ι. Αρχιεπισκοπής Αθηνών τον περασμένο Μάιο στο Πνευματικό Κέντρο του Ι. Ναού Αγ. Ελευθερίου-Γκύζη, η ομιλία του ίδιου στο Πνευματικό Κέντρο του Ι. Ναού Αγίας Παρασκευής Νέας Πεντέλης, με θέμα «Πώς οι προσκυνηματικές περιηγήσεις προάγουν τις Ορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις», καθώς και η συμμετοχή στην Εκδήλωση που οργάνωσε ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού στο Πολιτιστικό Κέντρο – Σπίτι της Κύπρου στην Αθήνα, με θέμα «Κύπρος: Προσκυνήματα της Καρδιάς μας-Προσκυνηματικές Διαδρομές της Κύπρου (Οκτώβριος 2018)». Στην τελευταία αυτή εκδήλωση το Συν. Γραφείο εκπροσωπήθηκε από τον Γραμματέα του, τον Πανοσιολογιάτο Αρχιμανδρίτη κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο, και τους κ.κ. Θόδωρο Γεωργιάκη, πρ. Δήμαρχο Ηλιούπολης, και Χρήστο Πετρέα, Μέλη αμφότεροι του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων. Ο π. Σπυρίδων μετέφερε στην Εκδήλωση αυτή Μήνυμα και Ευχές του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου, ενώ στην ολιγόλεπτη εισήγησή του αναφέρθηκε στην ιστορία των Ι. Αποδημιών, της εξέλιξης των Προσκυνηματικών εκδρομών και στον τρόπο με τον οποίο αυτές πραγματοποιούνται στις ημέρες μας, ενώ ο κ. Πετρέας στη δική του παρουσίαση αναφέρθηκε στα πλεονεκτήματα της προσκυνηματικής επίσκεψης στην Κύπρο..

Τέλος, άξια ιδιαίτερης μνείας είναι η πολύ πρόσφατη Ημερίδα, με θέμα «2017-2018: Έτος Τουρισμού Ελλάδας και Ρωσίας», που πραγματοποιήθηκε στη Βουλή των Ελλήνων τον περασμένο Οκτώβριο και στην οποία συμμετείχε ως εκπρόσωπος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου ο Σεβ. Μητροπολίτης Δωδώνης κ. Χρυσόστομος, ως Πρόεδρος του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων, συνοδευόμενος από τον Γραμματέα αυτού, π. Σπυρίδωνα Κατραμάδο. Στην Ημερίδα αυτή συμμετείχαν Βουλευτές των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών των δύο Χωρών, Υπουργοί, Περιφερειάρχες, Διπλωμάτες και Εκπρόσωποι θεσμικά εμπλεκόμενων Τουριστικών Φορέων

Καθώς μία από τις θεματικές ενότητες που απασχόλησε τους συμμετέχοντες στην Ημερίδα αυτή, ήταν και ο Προσκυνηματικός Τουρισμός, ο Σεβασμιώτατος Πρόεδρος στην Εισήγησή του αναφέρθηκε εκτενώς στις δράσεις του Συνοδικού Γραφείου με έμφαση στις δράσεις εκείνες που αποσκοπούν στην προβολή και συνεργασία ως στις προσκυνηματικές περιηγήσεις μεταξύ Ελλάδος και Ρωσίας κατά τα τελευταία χρόνια. Επ' αυτών των δράσεων είναι άξια αναφοράς η αποστροφή του Υφυπουργού Εξωτερικών της Ελλάδος κ. Μάρκου Μπόλαρη στην ομιλία του, όταν αναφερόμενος στη δραστηριότητα του Συν. Γραφείου είπε τα εξής: *«Είναι εξαιρετικά σημαντική, πράγματι, η πρωτοβουλία που έχει το Συνοδικό Γραφείο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος από πολλών ετών για να οργανώσει σε νομικό και πρακτικό επίπεδο το θέμα το οποίο προβάλλεται σήμερα ως Προσκυνηματικός, Τουρισμός... Εύλογα, λοιπόν, αποδίδουμε τα εύσημα στην Εκκλησία της Ελλάδος και στην Υπηρεσία και Επιτροπή του Συνοδικού Γραφείου των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων, καθώς και στον Σεβασμιώτατο Πρόεδρο της Επιτροπής Μητροπολίτη Δωδώνης κ. Χρυσόστομο και τον ικανότατο και αεικίνητο Γραμματέα αυτού Πανοσιολογιάτο Αρχιμ. κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο, που έχουν τη μέριμνα και τις πρωτοβουλίες στον νευραλγικό αυτό τομέα».*

δ) Ο τέταρτος άξονας δράσεων του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος είναι αυτός της συνεργασίας και επικοινωνίας με κρατικούς και κοινοβουλευτικούς φορείς εντός Ελλάδος.

Στο πλαίσιο αυτού του τύπου δράσεων αναμφίβολα εντάσσεται η Συμμετοχή του Συνοδικού Γραφείου στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιφερειών της Βουλής των Ελλήνων τον Απρίλιο του 2017, με θέμα Ημερησίας Διατάξεως την «Ενημέρωση για τις δυνατότητες και τις προοπτικές ανάπτυξης του λεγομένου Θρησκευτικού Τουρισμού στις Ελληνικές Περιφέρειες». Στην εν λόγω συνεδρίαση το Συνοδικό Γραφείο εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρό του, Σεβ. Μητροπολίτη Δωδώνης κ. Χρυσόστομο, και τον Γραμματέα του, Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη Σπυρίδωνα Κατραμάδο, ενώ συμμετείχαν επίσης ο Πανοσιολογιώτατος Μητροπολίτης Πέτρας και Χερρονήσου κ. Γεράσιμος, συνοδευόμενος από τον Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη κ. Τίτο Ταμπακάκη, Γραμματέα του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Κρήτης, καθώς και ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ρόδου κ. Κύριλλος ως Συντονιστής των Μητροπόλεων της Δωδεκανήσου για θέματα Θρησκευτικού Τουρισμού. Από πλευράς Βουλής των Ελλήνων συμμετείχαν είκοσι βουλευτές όλων των κομμάτων, οι οποίοι άκουσαν από τους Εκπροσώπους των ως άνω τοπικών Εκκλησιών για το έργο των αντιστοιχών Συνοδικών Επιτροπών επί του λεγομένου Θρησκευτικού Τουρισμού, για τις δυνατότητες και τις προοπτικές του Προσκυνηματικού και Θρησκευτικού Τουρισμού ως μοχλού ενίσχυσης της οικονομίας και ανάπτυξης της χώρας, ενώ τονίστηκε ιδιαίτερα το τεράστιο πολιτισμικό και θρησκευτικό δυναμικό της χώρας μας.

Άλλη τέτοια δράση του Συνοδικού Γραφείου είναι η συνεργασία του με την Περιφέρεια Αττικής σε θέματα Προσκυνηματικών Περιηγήσεων. Αφετηρία αυτής της συνεργασίας υπήρξε η συνάντηση γνωριμίας με πρωτοβουλία της Περιφέρειας Αττικής τον Νοέμβριο του 2017 στο Συνοδικό Μέγαρο, όπου εξετάσθηκε η δυνατότητα της συνεργασίας μεταξύ της Εκκλησίας της Ελλάδος, διά του Συνοδικού Γραφείου των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων, και της Περιφέρειας Αττικής στα θέματα του λεγομένου Θρησκευτικού Τουρισμού. Η Συνάντηση γνωριμίας που έγινε με πρωτοβουλία της Περιφέρειας Αττικής, στόχο είχε την μελέτη και διερεύνηση, καθώς και την από κοινού εξέταση των βέλτιστων τρόπων και μέσων συντονισμού όλων των προσπαθειών που γίνονται τόσο από πλευράς της Εκκλησίας της Ελλάδος, όσο και από την Περιφέρεια της Αττικής, για την σωστή ανάδειξη και την από κοινού συνεργασία στην προβολή του Προσκυνηματικού Τουρισμού γενικότερα στη χώρα και ειδικότερα στην περιοχή της Αττικής.

Αντίστοιχου περιεχομένου είναι επίσης η συνεργασία του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων (Θρησκευτικού Τουρισμού) με την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στην Θεσσαλονίκη τον περασμένο Ιούνιο, μετά από σχετική πρόσκληση του Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας κ. Απόστολου Τζιτζικώστα. Η συνεργασία αυτή είχε τη μορφή συμμετοχής σε ενημερωτική Ημερίδα, που σαν κεντρικό της θέμα είχε την ανάδειξη της πορείας και των βημάτων του Αποστόλου Παύλου, ως πολιτιστική διαδρομή της Ευρώπης. Το Συν. Γραφείο εκπροσωπήθηκε στην ημερίδα αυτή από τον Γραμματέα του Πανοσιολογιώτατο Αρχιμ. κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο, ενώ σε αυτή συμμετείχαν επίσης και κληρικοί των Ι. Μητροπόλεων Θεσσαλονίκης, Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως, Βεροίας και Ναούσης και Κίτρους και Κατερίνης, εκπρόσωποι Δήμων - Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, Πανεπιστημιακοί Καθηγητές, εκπρόσωποι των Μουσείων της Θεσσαλονίκης και της Κεντρικής Μακεδονίας, καθώς και εκπρόσωποι ταξιδιωτικών Γραφείων και Φορέων του Τουρισμού στη Μακεδονία.

Κατά την διάρκεια της Ημερίδας ο π. Σπυρίδων Κατραμάδος είχε την ευκαιρία να ενημερώσει εκτενώς τους συμμετέχοντες για το επιτελούμενο έργο του Συνοδικού Γραφείου, εντός και εκτός Ελλάδος, καθώς και για την αναγκαιότητα της στενότερης συνεργασίας με τις Περιφέρειες της Ελλάδος για την σωστότερη προβολή, ανάπτυξη και προώθηση του Θρησκευτικού λεγομένου Τουρισμού στη Πατρίδα μας, ενώ σε ό,τι αφορά στα Βήματα του Αποστόλου Παύλου στην Ελλάδα, που αποτελούσε και το ειδικό θέμα της Ημερίδος, αναφέρθηκε ότι ως Συν. Γραφείο έχουμε ετοιμάσει και καταθέσει στον ΕΟΤ, κατόπιν δικής του μάλιστα υποδείξεως, έναν νέο, αναλυτικό οδηγό των Βημάτων του Αποστόλου Παύλου στην

Ελλάδα, ο οποίος όμως δυστυχώς, και χωρίς η Εκκλησία της Ελλάδος να ευθύνεται γι' αυτό, εδώ και σχεδόν 3 χρόνια παραμένει εισέτι ανέκδοτος.

Τέλος, άξια αναφοράς είναι η συνάντηση στις αρχές του περασμένου Μαρτίου, αντιπροσωπείας του Τομέα Τουρισμού της Νέας Δημοκρατίας με εκπροσώπους του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων. Στη συνάντηση συμμετείχαν από την πλευρά του Συν. Γραφείου ο Πρόεδρος του, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δωδώνης κ. Χρυσόστομος, ο Γραμματέας του, Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης π. Σπυρίδων Κατραμάδος, και οι κ. Γεώργιος Κούρτης και κ. Χρήστος Πετρέας, Μέλη αυτού, ενώ εκ μέρους του Τομέα Τουρισμού της Νέας Δημοκρατίας συμμετείχαν οι κ. Μάνος Κόνσολας, Τομεάρχης Τουρισμού Νέας Δημοκρατίας και Βουλευτής Ν. Δωδεκανήσου, ο κ. Γιώργος Καραχάλιος, Επικεφαλής της Επιτροπής Θρησκευτικού Τουρισμού, η κ. Πολυξένη Μοίρα, Μέλος της Επιτροπής Θρησκευτικού Τουρισμού και η Καθηγήτρια του ΑΕΙ Πειραιά, και η κ. Άννα Σαμαρά, Μέλος της Επιτροπής Διεθνών Σχέσεων και Τουριστικής Προώθησης. Στην κοινή συνάντηση έγινε σύντομη παρουσίαση του έργου που επιτελεί το Συνοδικό Γραφείο της Εκκλησίας της Ελλάδος και αντηλλάγησαν απόψεις, ενώ εξετάστηκαν και οι δυνατότητες κοινής συνεργασίας.

Αναμφίβολα, στο πλαίσιο των επαφών και της συνεργασίας του Συν. Γραφείου με κρατικούς φορείς, οι πλέον σημαντικές είναι εκείνες της Κοινής Επιτροπής της Εκκλησίας της Ελλάδος και του Υπουργείου Τουρισμού, για τις οποίες όμως λόγο θα κάνει ο επόμενος ομιλητής και Μέλος αυτής, όπως και του Συν. Γραφείου, κ. Χρήστος Πετρέας.

Σας ευχαριστώ πολύ.